

57

ZARZĄDZENIE MINISTRA — KIEROWNIKA URZĘDU POSTĘPU NAUKOWO-TECHNICZNEGO I WDROŻEŃ

z dnia 2 lutego 1988 r.

w sprawie określenia procentu wpłat uczestników Wspólnoty Węgla Kamiennego na Centralny Fundusz Rozwoju Nauki i Techniki, które podlegają przekazaniu na fundusz postępu techniczno-ekonomicznego Wspólnoty.

Na podstawie art. 31 ust. 3 ustawy z dnia 23 października 1987 r. o utworzeniu Wspólnoty Węgla Kamiennego (Dz. U. Nr 33, poz. 183) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się, że 20% wpłat uczestników Wspólnoty Węgla Kamiennego na Centralny Fundusz Rozwoju Nauki i Techniki podlega przekazaniu przez ten Fundusz

na fundusz postępu techniczno-ekonomicznego Wspólnoty.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1988 r.

Minister — Kierownik Urzędu Postępu Naukowo-Technicznego i Wdrożeń: *K. Tott*

58

ZARZĄDZENIE PREZESA NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

z dnia 9 lutego 1988 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie zasad gospodarki kasowej jednostek gospodarki uspołecznionej.

Na podstawie art. 52 pkt 4 ustawy z dnia 26 lutego 1986 r. — Prawo bankowe (Dz. U. Nr 7, poz. 56, z 1983 r. Nr 71, poz. 318 i z 1987 r. Nr 33, poz. 181) zarządza się, co następuje:

§ 1. W zarządzeniu Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 25 października 1982 r. w sprawie zasad

gospodarki kasowej jednostek gospodarki uspołecznionej (Monitor Polski Nr 27, poz. 244, z 1983 r. Nr 3, poz. 23 i z 1985 r. Nr 6, poz. 48) § 25 skreśla się.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Narodowego Banku Polskiego: w z. *Z. Pakuła*

59

ZARZĄDZENIE PREZESA PAŃSTWOWEJ AGENCJI ATOMISTYKI

z dnia 25 stycznia 1988 r.

w sprawie wymagań, jakim powinien odpowiadać sprzęt dozymetryczny stosowany w ochronie radiologicznej, oraz wymagań dotyczących ewidencjonowania wyników pomiarów dozymetrycznych.

Na podstawie art. 35 ustawy z dnia 10 kwietnia 1986 r. — Prawo atomowe (Dz. U. Nr 12, poz. 70 i z 1987 r. Nr 33, poz. 180) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zarządzenie określa wymagania dotyczące:

- 1) sprzętu dozymetrycznego stosowanego w ochronie radiologicznej,
- 2) ewidencjonowania wyników pomiarów dozymetrycznych.

2. Sprzętem dozymetrycznym są narzędzia pomiarowe umożliwiający bezpośredni lub pośredni pomiar i ocenę zewnętrznych lub wewnętrznych dawek promieniowania jonizującego, a w szczególności dawkomierz osobisty, umożliwiający pomiar i ocenę dawek indywidualnych otrzymywanych przez osobę noszącą ten dawkomierz.

3. Ewidencja wyników pomiarów dozymetrycznych obejmuje dawki otrzymane przez osoby zatrudnione w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące oraz wyniki pomiarów dozymetrycznych w środowisku pracy.

§ 2. Sprzęt dozymetryczny, stosowany w ochronie radiologicznej do oceny narażenia osób na promieniowanie jonizujące, powinien:

- 1) odpowiadać rodzajowi promieniowania jonizującego, które może wystąpić w konkretnych warunkach,
- 2) zapewniać dokładność pomiaru w normalnie występujących warunkach oraz w sytuacjach awaryjnego (nadzwyczajnego) zagrożenia,
- 3) spełniać wymagania dotyczące zatwierdzenia typu i legalizacji, określone w odrębnych przepisach,
- 4) zapewniać właściwą ocenę zagrożenia promieniowaniem jonizującym i terminowe ostrzeżenie o zagrożeniu,
- 5) umożliwiać udokumentowanie wartości dawek, na które są narażone poszczególne osoby,
- 6) zapewniać możliwość ustalenia dawek promieniowania jonizującego, otrzymanych przez osoby zatrudnione w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące, a w szczególności dawek otrzymanych w

sytuacjach awaryjnego (nadzwyczajnego) zagrożenia, niezbędnych do ustalenia osób potrzebujących pomocy medycznej, oraz uzyskania informacji koniecznych w postępowaniu medycznym wobec osób napromieniowanych.

§ 3. Sprzęt dozymetryczny stosowany do pomiaru zewnętrznego promieniowania jonizującego powinien zapewniać — przy przewidywanych rodzajach i warunkach zagrożenia, z uwzględnieniem wymagań określonych w § 8 ust. 1 — błąd pomiaru nie większy niż $\pm 50\%$.

§ 4. Sprzęt dozymetryczny stosowany w sytuacjach znacznego zróżnicowania pól promieniowania jonizującego (defektoskopia, wiązki promieniowania i inne) powinien sygnalizować dźwiękiem występowanie zagrożenia; sprzęt ten może łączyć funkcje sygnalizatora i dawkomierza osobistego.

§ 5. 1. Sprzęt dozymetryczny podlega kontroli co do prawidłowości działania zgodnie z wymaganiami określonymi w § 2.

2. Sprzęt dozymetryczny, z wyjątkiem dawkomierzy osobistych, należy przed jego użyciem sprawdzić kontrolnym źródłem promieniowania jonizującego. W przypadku ciągłej pracy w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące, kontrola taka powinna być dokonywana co najmniej raz dziennie.

§ 6. 1. Sprzęt dozymetryczny stosowany w sytuacjach, w których w normalnych warunkach pracy istnieje możliwość otrzymania dawki promieniowania jonizującego większej niż 0,1 rocznej dawki granicznej określonej w odrębnych przepisach, powinien umożliwiać dokonywanie systematycznej oceny narażenia zewnętrznego lub wewnętrznego każdej zatrudnionej osoby.

2. Sprzęt dozymetryczny stosowany w obiektach jądrowych lub innych jednostkach organizacyjnych, w których może występować znaczne zagrożenie promieniowaniem jonizującym, powinien być instalowany w postaci specjalnego systemu pomiarowo-sygnalizacyjnego, kontrolującego w sposób ciągły zagrożenie promieniowaniem jonizującym środowiska pracy.

§ 7. Sprzęt dozymetryczny stosowany w sytuacjach, w których w normalnych warunkach pracy nie ma możliwości otrzymania dawki promieniowania jonizującego większej niż 0,1 rocznej dawki granicznej, określonej w odrębnych przepisach, a równocześnie istnieje możliwość napromieniowania dawką większą niż roczna dawka graniczna, ustalona dla osób zamieszkałych lub przebywających w sąsiedztwie źródeł promieniowania jonizującego, powinien umożliwiać dokonywanie systematycznej oceny narażenia zewnętrznego lub wewnętrznego grup osób wykonujących pracę w tych samych warunkach i w sytuacji narażenia od tego samego źródła.

§ 8. 1. Sprzęt dozymetryczny stosowany w sytuacjach awaryjnego (nadzwyczajnego) zagrożenia powinien zapewniać określenie otrzymanych dawek promieniowania jonizującego:

- 1) w granicach od 0,01 Gy do 10 Gy (od 1 do 1000 radów),
- 2) z błędem nie większym niż $\pm 25\%$.

2. Dawkomierze osobiste noszone przez członków ekip awaryjnych powinny wskazywać otrzymaną dawkę

promieniowania jonizującego oraz sygnalizować osiągnięcie ustalonego dla nich poziomu napromieniowania.

3. Sprzęt dozymetryczny stosowany w sytuacjach awaryjnego (nadzwyczajnego) zagrożenia powinien sygnalizować nieprawidłowości w jego działaniu.

§ 9. 1. Dawki indywidualne promieniowania jonizującego, otrzymane przez osoby zatrudnione w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące, należy ewidencjonować w taki sposób, aby można było bieżąco określać dawki u poszczególnych osób w warunkach normalnych i w sytuacji awaryjnego (nadzwyczajnego) zagrożenia w całym okresie zatrudnienia.

2. Ewidencja dawek otrzymywanych przez osoby zatrudnione w warunkach, o których mowa w § 7, może być prowadzona dla grup osób.

3. Wyniki pomiarów dotyczące narażenia poszczególnych osób są przechowywane co najmniej przez 30 lat od dnia ustania zatrudnienia w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące.

4. W razie stosowania zapisu komputerowego dawek u poszczególnych osób, należy równocześnie rejestrować w sposób trwały łączne dawki roczne oraz przypadki przekroczeń dawek granicznych.

§ 10. 1. Wyniki pomiarów dozymetrycznych środowiska pracy są ewidencjonowane w formie określonej przez jednostkę organizacyjną obowiązującą do prowadzenia takich pomiarów, odpowiednio do ustalonego dla tej jednostki zakresu i częstotliwości pomiarów.

2. Wyniki pomiarów, o których mowa w ust. 1, należy przechowywać przez 30 lat, chyba że wyniki te zostały przekazane organowi państwowego dozoru bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej.

§ 11. 1. Dane z ewidencji, dotyczące wartości otrzymanych dawek, przekazuje się bieżąco osobom zatrudnionym w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące; na wniosek pracownika informacje te mogą mieć charakter poufny.

2. W razie zmiany miejsca pracy przez pracownika, jednostka organizacyjna, w której był dotychczas zatrudniony, jest obowiązana przekazać dane z ewidencji o otrzymanych przez niego dawkach jednostce organizacyjnej, w której jest obecnie zatrudniony.

§ 12. Jednostka organizacyjna prowadząca ewidencję informuje organy państwowego dozoru bezpieczeństwa jądrowego i ochrony radiologicznej oraz właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego o następujących danych objętych ewidencją:

- 1) bieżąco — o przypadkach napromieniowania dawkami przekraczającymi 0,5 wartości rocznej dawki granicznej,
- 2) do 1 marca każdego roku — o wynikach pomiarów dozymetrycznych dokonanych w roku ubiegłym, obejmujących:
  - a) roczne dawki u poszczególnych osób zatrudnionych w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące lub maksymalne dawki roczne u grup

- osób zatrudnionych w warunkach określonych w § 7, wraz ze wskazaniem liczebności tych grup,
- b) dane o maksymalnym i średnim zagrożeniu, stwierdzonym w środowisku pracy.

§ 13. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z wyjątkiem § 4 i § 8 ust. 1 i 2, które wchodzi w życie z dniem 1 września 1988 r.

Prezes Państwowej Agencji Atomistyki: M. Sowiński

60

UCHWAŁA PEŁNEGO SKŁADU IZBY CYWILNEJ I ADMINISTRACYJNEJ SĄDU NAJWYŻSZEGO

z dnia 16 grudnia 1987 r.

w sprawie wytycznych w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej w sprawach o alimenty.

Sąd Najwyższy w składzie następującym:

przewodniczący: Prezes Sądu Najwyższego — W. Sutkowski,

sędziowie Sądu Najwyższego: T. Bielecki, G. Bieniek, Cz. Bieske, B. Bładowski, T. Bukowski, H. Ciepła, S. Dmowski, A. Gola (sprawozdawca), Ł. Grygołajtyś, K. Kołakowski, W. Łysakowski, Z. Marmaj, T. Miłkowski, J. Niejadlik, W. Patulski, K. Piasecki, W. Skierkowska, J. Sokołowski, K. Strzępek, J. Suchecki, M. Sychowicz, J. Szachulowicz, Z. Świeboda, A. Wielgus (sprawozdawca), M. Zakrzewska, T. Żyznowski,

protokolant: członek Biura Orzecznictwa Sądu Najwyższego: B. Pustelnik,

z udziałem podsekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości J. Musioła,

zastępcy Prokuratora Generalnego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej W. Sliwy,

na wniosek Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1986 r. nr I Prez. 791/86, na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. Nr 45, poz. 241),

u c h w a l i ł

wytyczne w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej w sprawach o alimenty.

Konstytucyjną zasadą jest, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzina znajdują się pod opieką i ochroną Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (art. 79 ust. 1 Konstytucji).

Rodzina jako podstawowa komórka życia społecznego spełnia wobec swych członków i społeczeństwa szereg istotnych funkcji. Warunki bytu rodziny wywierają istotny wpływ na spełnienie przez nią wszystkich jej funkcji, zwłaszcza ekonomicznej, opiekuńczo-zabezpieczającej, prokreacyjnej i socjalizującej. Zasadniczy ciężar zapewnienia środków utrzymania spoczywa na samej rodzinie.

Państwo zapewnia realizację praw i obowiązków alimentacyjnych (art. 79 ust. 3 Konstytucji).

W warunkach socjalistycznych stosunków społeczno-gospodarczych istotne znaczenie ma polityka socjalna naszego państwa w zakresie różnorodnych świadczeń społecznych, zapewniających rodzinie jak najdalej idącą opiekę i pomoc. Chodzi tu zwłaszcza o system zasiłków rodzinnych, rent rodzinnych i emerytur oraz funduszu alimentacyjnego.

Główną rolę w zakresie zapewnienia rodzinie środków utrzymania spełniają instytucje prawne zawarte w

kodeksie rodzinnym i opiekuńczym (k.r.o.). Regulują one obowiązek alimentacyjny między krewnymi i powinowatymi (art. 128—144 k.r.o.) oraz obowiązek przyczyniania się do zaspokojenia potrzeb rodziny jako całości (art. 27 i 28 k.r.o.).

Jednym z podstawowych założeń polskiego prawa rodzinnego jest obowiązek wzajemnego wspierania się członków rodziny, skonkretyzowany w przepisach o prawach i obowiązkach małżonków (art. 23—30 k.r.o.) przed i po rozwodzie (art. 60 i 61 k.r.o.), rodziców wobec dzieci (art. 133 § 1 i art. 135 § 2 k.r.o.) oraz w przepisach regulujących obowiązki alimentacyjne członków rodziny względem innych krewnych (art. 128—132 k.r.o.). W praktyce społecznej najbardziej doniosłe są obowiązki rodziców względem ich dzieci w zakresie utrzymania i wychowania.

W większości przypadków obowiązki w zakresie dostarczania środków utrzymania i wychowania spełniane są dobrowolnie. Jest to zjawisko normalne i prawidłowe. Niemniej jednak stwierdza się poważną liczbę spraw o alimenty. Obowiązujące uregulowania prawne w tej istotnej sferze życia pozwalają w znacznej mierze na realizowanie zamierzonych przez ustawodawcę celów. W praktyce sądowej występują jednak uchybienia uzasadniające potrzebę ujednolicenia orzecznictwa w sprawach związanych z dochodzeniem alimentów.

Prawidłowe ukształtowanie praktyki sądowej w tym zakresie może przyczynić się do usunięcia dostrzeganych nieprawidłowości.

I

Małżonek może dochodzić zaspokajania potrzeb na zasadzie art. 27 k.r.o. zarówno wtedy, gdy rodzinę tworzą małżonkowie i dzieci będące na ich utrzymaniu, jak i wtedy, gdy w rodzinie dzieci takich nie ma.

Małżonkowie mają równe prawa i obowiązki w małżeństwie. Są obowiązani do wspólnego pożycia, do wzajemnej pomocy i wierności oraz do współdziałania dla dobra rodziny, którą przez swój związek założyli (art. 23 k.r.o.).

Oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swych sił oraz swych możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczyniać się do zaspokajania potrzeb rodziny (art. 27 k.r.o.).

O potrzebach rodziny — w rozumieniu art. 27 k.r.o. — można mówić w zasadzie wówczas, gdy rodzina jest związana węzłem wspólnego pożycia. Tylko bowiem w takiej